

רמב"ם הלכות רוצח פ"א

בית דין. אבל הרודף אחר חבירו להרגו אפילו היה הרודף קטן הרי כל ישראל מצווין [ל]להציל הנרדף מיד הרודף ואפילו בנפשו של רודף: ו כיצד אם

רמב"ם הלכות גניבה פ"ט

ו הבא במחותרת בין ביום בין בלילה אין לו דמים אלא אם הרגו בעל הבית או שאר האדם פטורין. ורשות יש לכל להרגו בין בחול בין בשבת בכל מיתה שיכולין להמיתו שנאמר אין לו דמים: ו ואחר הבא במחותרת

ר"ן

ואי קאי לאפאי קטילנא ליה. ודאי שאין כל הגנבים באין על עסקי נפשות, ואי קאי בעל הבית לאפיה ושקיל ממוניה מיד גנב לא קטיל ליה, דאי לא יכיל גנב למיגניב ליזיל לנפשיה, אלא בעל הבית הוא העומד כנגדו על מנת להרוג אם לא יניח לו את הכלים מיד³²,

יד רמה

השכם להורגו, וכי תימא אם כן הוה ליה בעל הבית נמי רודף¹⁴⁵, בעל הבית לאו רודף הוא¹⁴⁶, אי משום דקטיל ליה השתא, משום דאתי איהו למקטליה הוא דקטיל ליה, מאי אמרת אי לאו חזקה דאין אדם עמיד¹⁴⁷ עצמו על ממונו לא הוה אתי איהו אדעתא דמקטליה, מכל מקום בעל הבית לא קא עביד השתא ולא מידי והשתא אמאי אתי איהו למקטליה, הוה ליה רודף והתורה אמרה הבא להרגך השכם להורגו, ולא מצינן

מצודת דוד לרדב"ז מצוה תסב

אלא הקרן בלבד. ואם במחותרת ימצא הגנב אין לו דמים. הטעם מבואר שאם יבא בעל הבית להציל ממון יעמוד עליו ויהרגו ואמרה תורה הבא להורגך השכם להרגו. וכבר כתבתי למעלה כי הכחות החיצוניות באים בלילות לחתור בתי הנדיבים לגנוב השפע כדאיתא "מים גנובים ימתקו". וזה סוד "אם זרחה השמש עליו דמים לו" כדאיתא "כי שמש ומגן ה' צבאות". כי אין ממשלתם וכחם אלא בלילה כדאיתא³⁸⁹ "תשת חשך ויהי לילה וגו' תזרח השמש יאספון" וגו'.